



Universiteit
Leiden
The Netherlands

Column: de invloed van de media op het openbaar bestuur

Hoorn, L. van der

Citation

Hoorn, L. van der. (2010). Column: de invloed van de media op het openbaar bestuur. *Bestuurskundige Berichten*, 25(3), 32. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3211941>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3211941>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

COLUMN

door Liesje van der Hoorn

De invloed van de media op het openbaar bestuur



Als er iets is wat ik dit jaar geleerd heb, dan is het wel dat de overheid helemaal niet zo'n traag, log en oninteressant apparaat is als iedereen beweert. Mits je op de goede plekken kijkt natuurlijk... Ik ben dit jaar op verschillende boeiende plekken geweest. Voornamelijk door mijn functie, acquisitie, heb ik de kans gekregen vele overheidsgebouwen van binnenuit te bestuderen. De bijnaam van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ofwel "De Apenrots", doet meer leuks verwachten dan je binnen aantreft. In het betonnen gebouw van het Ministerie van Financiën verwachtte ik daarentegen stoffige bureaus en overwerkte koffiemachines. Echter, dit ministerie blijkt een bolwerk van flexplekken, een atrium en een imposante indoor-tuin te zijn. Zo blijkt maar weer dat niet altijd alles is wat het lijkt... Ook door mijn plek in het 25ste bestuur heb ik mijn toekomstige werkveld steeds beter leren kennen. Zo reisden wij in februari met het voltallige bestuur af naar het Festival der Bestuurskunde in het Mediapark te Hilversum. Tijdens deze dag hebben we gekeken naar de hechte relatie tussen de media en het openbaar bestuur. We zijn aan de slag gegaan met agenda- en beeldvorming, overheidscommunicatie, mediabeleid en nieuwe media. Vooral de invloed van nieuwe media op de overheid heeft specifiek mijn interesse gewekt. Zo kwam ik er op dat moment achter dat er een gehele nieuwe tak van sport binnen de overheid is ontstaan, beter bekend onder de naam overheid 2.0 of ambtenaar 2.0.¹

Een ontwikkeling waardoor vrijwel het gehele ambtelijke apparaat aan het Twitteren is geslagen. Overheid 2.0 is een initiatief van ambtenaren waarin mensen kennis uitwisselen en kritisch kijken naar de relatie tussen de burger en de overheid. Op deze manier wordt geprobeerd burgers actief te betrekken in het beleidsvormingsproces. Een centrale rol is hierin weggelegd voor een platform waar de burger en de overheid elkaar ontmoeten. Hier hebben we het dus over verschillende nieuwe media zoals sociale netwerksites als Twitter.

Onder andere Overheid 2.0 laat zien dat de media grote invloed uitoefent op het hedendaagse openbaar bestuur. De opkomst van nieuwe media kan grootse veranderingen in de publieke sector veroorzaken. Één van de belangrijkste voorbeelden daarvan vind ik de toenemende mondigheid van de burger. Burgerparticipatie en openheid van het maatschappelijke debat zorgt namelijk voor verfrissende en creatieve ideeën binnen het openbaar bestuur. Burgers leveren op deze manier een actieve bijdrage aan de openbare dienstverlening. De keerzijde is er natuurlijk ook altijd. Zo kun je vraagtekens zetten bij de legitimiteit van dergelijke beleidsprocessen, de verhouding van ambtenaren tot de ministeriele verantwoordelijkheid en het alombekende privacyvraagstuk dat internet oproept.

Ik zie echter voornamelijk grootse mogelijkheden in een groeiende rol voor de media in het openbaar bestuur. Natuurlijk zijn er altijd de kritische punten, maar ik geloof dat we aan de vooravond zouden kunnen staan van een echte maatschappelijke revolutie. Het wordt dan ook eens tijd dat wij, bestuurskundigen, als kenners van deze maatschappij, gaan inzien dat we de ontwikkeling moeten aangrijpen en er mee aan de slag gaan. Wanneer we verder kijken dan onze stoffige bureaus en overwerkte koffiemachines, kunnen we fascinerende dingen in onze flexplekken gaan ontdekken.

Dit presenteert precies wat mij prikkelt in de bestuurskunde. Zodra je je verdiept in iets wat in eerste instantie niet aantrekkelijk lijkt, kun je spannende dingen vinden. De groeiende macht van de media laat zien dat invloed van derden op de overheid inspirerende resultaten kan opleveren. Misschien moeten we dus allemaal af van die gespannen en neurotische overtuiging dat alleen de overheid heerser in het centrum van de macht mag zijn. Zodra de waakhond van de democratie, de media, namelijk wat meer invloed zou krijgen, wordt de overheid simpelweg gedwongen beter te functioneren. En dat willen wij, als bestuurskundigen én als burgers, natuurlijk allemaal.

¹<http://www.ambtenaar20.nl/>

'Bestuurskunde is overal, dus ook bij het Journaal'

Een stage bij het NOS Journaal lijkt misschien niet zo voor de hand liggend voor een bestuurskundige. Maar door haar praktijkstudie Journalistiek & Nieuwe Media kwam BB-redacteur Sandra Korstjens (22) er vorig jaar toch op de buitenlandredactie terecht. En daar blijkt bestuurskunde soms best van pas te komen.

Sandra Korstjens



De NOS is een heel grote organisatie. Alle deelredacties werken bij elkaar op één kantoorvloer. Van het Jeugdjournaal, Radio 1 Journaal tot het Journaal op 3, alles zit bij elkaar. Dat maakt het een leuke en inspirerende omgeving. Vooral wanneer er iets belangrijks gebeurt. Dan rent iedereen door elkaar heen. Het belangrijkste moment dat ik me kan herinneren terwijl ik aan het werk was, was de vliegtuigcrash in Libië. Samen met een andere relatief nieuwe collega moest ik de live-uitzending de hele middag van nieuwe beelden voorzien. Een heftige dag, en het blijft dubbel dat een ramp met heel veel leed voor jou een hoogtepunt qua werk kan zijn.

"Het blijft dubbel dat een ramp met heel veel leed voor jou een hoogtepunt qua werk kan zijn"

"Een bestuurskundige die aan de slag gaat als journalist. Het is niet iets dat je vaak hoort. En misschien is het ook niet de meest ideale vooropleiding voor een carrière in het nieuws. Toch merk ik dat ik me, als afgestudeerd bestuurskundige, kan onderscheiden van de grote massa van de School voor de Journalistiek. Of van mijn collega's die Nederlands of geschiedenis hebben gestudeerd."

"Door bestuurskunde kan ik me onderscheiden van de grote massa van de School voor de Journalistiek"

Het begon allemaal toen ik ging nadenken over de invulling van de vrije keuzeruimte in het derde jaar van de bachelor. Het buitenland trok, maar toen ik erachter kwam dat ik mijn 30 punten ook kon behalen met een praktijkstudie Journalistiek & Nieuwe Media heb ik eigenlijk niet lang getwijfeld. Door de vakken grotendeels in het tweede studiejaar te volgen, had ik vervolgens alle tijd om in mijn derde jaar stage te gaan lopen.

Ik wilde graag ervaring opdoen in het televisievak en kwam terecht op de buitenlandredactie van het NOS Journaal. En daarmee werd ik indirect nog ambtenaar ook, aangezien de NOS natuurlijk grotendeels door de overheid gefinancierd wordt. In het begin van de stage liep ik vooral mee met collega's. Maar het werd pas echt leuk toen ik na een maand ook zelf teksten ging schrijven en beelden monteren. Vooral toen de items vervolgens ook werden uitgezonden. Want daar doe je het uiteindelijk natuurlijk voor!

Op het eerste gezicht lijkt het misschien raar dat ik bestuurskunde als achtergrond heb. Ooksommige collega's moest ik uitleggen wat ik nu eigenlijk bij mijn studie heb geleerd. Toch merk ik dat bestuurskunde overal is, dus ook bij het Journaal. Ik werk nu nog steeds als freelancer op de buitenlandredactie (gemiddeld zo'n 2 dagen in de week), en ik heb regelmatig te maken met onderwerpen zoals de Europese Unie of grote internationale organisaties. Dan vind ik het fijn dat ik daar bij mijn studie vakken over gevolgd heb, aangezien ik ingewikkelde onderwerpen daardoor sneller en beter begrijp. Verder is het bij mijn werk heel belangrijk dat ik snel persberichten kan analyseren, of als ik een persconferentie afluister, die meteen kan samenvatten. Een universitaire studie in het algemeen is dan eigenlijk een must, en het voordeel van bestuurskunde is dat er veel verschillende onderwerpen aan bod komen.

Hoewel een carrière binnen de journalistiek dus niet echt voor de hand ligt voor bestuurskundigen, is het zeker niet onmogelijk. Studenten die ook graag deze kant op willen zou ik vooral aanraden zoveel mogelijk ervaring op te doen. Dat is uiteindelijk het belangrijkste." ■